

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В СИСТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

MANAGERIAL ACCOUNTING IN THE SYSTEM OF ENTERPRISE CRISIS MANAGEMENT

Підвищення ролі управлінського обліку в умовах економічної нестабільності зумовлює необхідність його переосмислення як інструменту антикризового управління. Метою дослідження є обґрунтування функціонального потенціалу управлінського обліку в період кризи та розробка сценарних підходів до прийняття управлінських рішень. Методологічну основу становлять логічний, порівняльний і системний аналіз, контент-аналіз джерел, структурно-аналітичне узагальнення. У результаті дослідження: систематизовано функції управлінського обліку в антикризовому середовищі; визначено трансформацію облікових інструментів залежно від типу управлінських завдань і рівня загроз; запропоновано узагальнену таблицю застосування інструментів управлінського обліку з урахуванням антикризової специфіки; сформовано типові сценарії виходу з кризи з прив'язкою до відповідних методів обліку (еконімія, реструктуризація, адаптивне зростання, трансформація, вживання); підтверджено значущість управлінського обліку як аналітичної бази для моделювання ризиків і вибору оптимальних стратегій дій.

Ключові слова: управлінський облік, антикризове управління, сценарії, прогнозування, витрати, бюджетування, точка беззбитковості.

In today's context of heightened economic turbulence, geopolitical instability, and resource constraints, enterprises face the challenge not only of maintaining financial stability but also of adapting managerial decisions to new risks. Managerial accounting plays a crucial role in this process, providing timely informational support and strategic flexibility. However, in practice, its potential in crisis management remains underutilized, while methodological development is still fragmented. The purpose of this study is to justify the role of managerial accounting within the system of enterprise crisis management by clarifying its functional content, identifying the transformation of key tools during periods of instability, and developing scenario-based approaches to managerial decision-making. The research applies methods of logical analysis, comparison, systematization, induction and deduction, content analysis of scientific publications, and structural-logical generalization. Analytical tables and matrices were developed to visualize the role of accounting tools in crisis periods. The results of the study include the systematization of managerial accounting functions under crisis conditions; identification of changes in accounting tools depending on the type of management task and level of threat; development of a consolidated table of accounting tool application with crisis-specific adjustments; and formation of typical crisis-response scenarios (cost-saving, restructuring, adaptive growth, transformation, survival) linked to relevant accounting methods. The significance of managerial accounting as an analytical foundation for risk modeling and optimal strategy selection has been substantiated. Managerial accounting is positioned not merely as a technical means of cost recording but as a strategic tool for enterprise adaptation. Its application in crisis conditions enables not only timely threat responses but also the development of proactive management scenarios, contributing to greater flexibility, minimized losses, and resilient business continuity. The practical value of the study lies in the formation of a methodological basis for applying managerial accounting as part of an enterprise's crisis management system.

Key words: managerial accounting, crisis management, scenario, forecasting, costs, budgeting, break-even point.

УДК 657.05:658.5

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.17-69>

Прийдак Т.Б.¹

к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку
та оподаткування,
Полтавський державний аграрний
університет
Канівець В.Г.
аспірант,
Полтавський державний аграрний
університет

Priyda Tetiana

Poltava State Agrarian University
Kanivets Vladyslav
Poltava State Agrarian University

Постановка проблеми. Економічна нестабільність, воєнні виклики, інфляційний тиск та високий рівень невизначеності формують нові вимоги до системи управління підприємствами. В умовах кризи зростає потреба у прийнятті оперативних і стратегічно обґрунтованих рішень, що неможливо без якісного інформаційного забезпечення. У цьому контексті особливої ваги набуває управлінський облік як інструмент антикризового реагування.

Його роль більше не обмежується фіксацією витрат чи складанням внутрішньої звітності – він перетворюється на основу для прогнозування, моделювання сценаріїв, оцінки ризиків та формування адаптивних управлінських дій. Водночас практика його стратегічного застосування залишається фрагментарною й методично недостатньо

обґрунтованою. Це визначає необхідність дослідження сутності, інструментів і можливостей управлінського обліку як ключового елементу антикризового менеджменту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Враховуючи високі вимоги до оперативності та релевантності даних у період нестабільності, дослідники зосереджують увагу на багатовекторному аналізі теоретичних основ, практичних підходів та інструментів, що формують основу ефективного управлінського реагування на кризові ситуації.

У роботі Гавриленко В.О. [1] обґрунтовано необхідність систематизації кризових явищ як передумови ефективного антикризового управління. Автор розглядає бухгалтерський облік як інструмент не лише реєстрації, а й аналітики,

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9257-0419>

прогнозування та ухвалення рішень у кризових ситуаціях. Подібні акценти знаходимо і в роботі Тома С., Ноготпеа Е. [2], які підкреслюють, що якість фінансової звітності у кризових умовах значною мірою визначається професійною доброчесністю бухгалтерів і аудиторів.

Значну увагу вчені приділяють стратегічному управлінському обліку як адаптивному механізму реагування на кризу. Так, дослідження Pavlatos O., Kostakis X. [3] доводить, що компанії з негативними фінансовими результатами активніше впроваджують інноваційні інструменти SMA, зокрема в умовах економічної нестабільності. У цьому контексті дослідження Задорожного З. та співавторів [4] вказує на важливість глобальних принципів управлінського обліку для забезпечення релевантності управлінської інформації в ризикованому бізнес-середовищі. Аналогічно, Єршова Н., Кривицька О. та Харчук Ю. [5] акцентують на значенні стратегічного управлінського обліку у формуванні якісної обліково-аналітичної інформації для управлінського реагування, особливо в умовах сталого розвитку та цифровізації.

Інформаційна підтримка прийняття рішень у кризових ситуаціях потребує стандартизованих та надійних інструментів. Так, Мельник О., Тодощук А. та Адамів М. [6] розробили методику діагностики фінансового стану підприємств на основі міжнародних стандартів, що дозволяє ефективно ідентифікувати передкризові стани. У свою чергу, Лега О.В. та Яловега Л.В. [7] підкреслюють, що автоматизація обліку сприяє посиленню аналітичної функції й пришвидшенню формування управлінських висновків у період нестабільності.

Водночас у центрі досліджень перебувають фінансові стратегії та податкове середовище як складові антикризового потенціалу. Біляєва Н. та співавтори [8] зазначають, що внутрішня фінансова нестабільність часто передуює зовнішній кризі, і лише продумана стратегія управління резервами дозволяє підприємству зберегти стійкість. Поглиблено цю тематику у роботі Єршової Н.Ю. та колективу [9], де встановлено вплив податкового навантаження на фінансову стійкість, а також важливість ефективної податкової звітності та цифрових інструментів в управлінні ризиками. Перерва П.Г. [10] доповнює цей напрямок акцентом на податковому консалтингу як інструменті стабілізації підприємств у період невизначеності.

Особливу увагу дослідники звертають і на цифровізацію управління в контексті підготовки до криз. У роботі Дорогань-Писаренко Л. та співавторів [11] представлено досвід використання освітніх скрінкастів для підтримки фахової підготовки економістів в умовах пандемії та воєнних подій. Це дослідження демонструє, як цифрові інструменти забезпечують стійкість освітнього процесу,

формуючи водночас професійні компетентності для дій в умовах кризових викликів.

Таким чином, аналіз літературних джерел свідчить про високий рівень міждисциплінарності сучасних підходів до антикризового управління підприємствами. Особливу увагу дослідники приділяють як стратегічному обліку, так і цифровим інструментам, податковій політиці, діагностиці фінансового стану та управлінським компетенціям. Це створює основу для формування інтегрованої системи підтримки рішень, яка дозволяє не лише реагувати на кризові явища, а й запобігати їхньому виникненню.

Попри наявні дослідження, присвячені теоретичним аспектам управлінського обліку та його ролі в системі менеджменту, більшість із них зосереджуються або на загальних концепціях обліку, або на його функціонуванні в стабільних умовах господарювання. У зв'язку з цим наше дослідження спрямоване на: систематизацію функцій управлінського обліку в антикризовому середовищі; визначення трансформації ключових інструментів обліку у період кризи; розробку типових сценаріїв реагування, у яких управлінський облік виступає основним джерелом обґрунтованих рішень.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є обґрунтування ролі управлінського обліку в системі антикризового управління підприємством шляхом уточнення його функціонального змісту, визначення особливостей трансформації облікових інструментів у період кризи та розробки сценарних підходів до управлінських рішень на основі обліково-аналітичної інформації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні умови господарювання характеризуються постійними зовнішніми загрозами, економічною турбулентністю та високим рівнем ризикованості бізнес-середовища, що зумовлює необхідність пошуку ефективних управлінських інструментів для забезпечення стійкості підприємств. Важливою складовою системи антикризового менеджменту виступає управлінський облік, який, на відміну від традиційного фінансового, формує не лише ретроспективну, а й планову, прогнозну та аналітичну інформацію для підтримки оперативних і стратегічних рішень.

У наукових дослідженнях увагу до ролі обліку в умовах кризи приділяли багато авторів. Зокрема, Гавриленко В.О. [1] підкреслює, що облік у кризовому управлінні має розглядатися не лише як джерело даних, а як інтегрована система управлінських функцій, що забезпечує адаптацію підприємства до змін. Калюжна Ю.В. [12] наголошує на якості фінансової інформації та ефективності облікової системи як основі своєчасного реагування на ризики. Скрипник С. та співавтори [13] розглядають управлінський облік як інструмент контролю та прогнозування, необхідний для

підтримки стабільності в умовах постійних викликів. Лабунська С.В. [14] акцентує на ролі управлінського обліку в системі виявлення «слабких сигналів» як індикаторів майбутніх змін у середовищі підприємства.

Виходячи з аналізу наукових підходів, ми розглядаємо управлінський облік в антикризовому управлінні як динамічну, аналітичну систему, що забезпечує менеджмент не лише фактичними, але й конструктивними прогнозними даними. Його функція полягає не лише у фіксації та обробці даних, а у формуванні рішень, які здатні не просто реагувати на кризу, а й упереджувати її, зберігаючи фінансову стійкість і управлінську гнучкість підприємства.

На відміну від фінансового, управлінський облік є внутрішньо орієнтованим і гнучким – він охоплює прогнозування, бюджетування, аналіз «що-якщо», моделювання точок беззбитковості тощо. Завдяки цьому керівники можуть своєчасно ухвалювати антикризові рішення: скорочувати витрати, перерозподіляти ресурси, формувати резерви або змінювати стратегії.

На думку багатьох дослідників (Гавриленко В.О. [1], Калюжна Ю.В. [12], Скрипник С. [14], Лабунська С.В. [13]), саме управлінський облік є інструментом виявлення відхилень на ранніх стадіях і джерелом ключових сигналів, які мають бути оперативно оброблені менеджментом. У цьому контексті зв'язок між обліком і прийняттям рішень не є лінійним: облік впливає не лише на вибір конкретного антикризового заходу, а й на розуміння загальної ситуації, формування альтернатив і оцінку наслідків впроваджених дій.

Таким чином, управлінський облік виконує не лише технічну роль у реєстрації витрат, а стає ключовою аналітичною платформою антикризового мислення. Його стратегічна цінність найбільш яскраво проявляється саме у періоди економічної нестабільності, коли управлінські рішення мають прийматися швидко, на основі об'єктивної та багатовимірної інформації.

У кризових ситуаціях ефективність управління безпосередньо залежить від оперативного та якісного інформаційного забезпечення, яке формує саме управлінський облік. Він надає керівникам не лише дані про поточні фінансово-господарські показники, а й аналітичні висновки щодо потенційних ризиків, слабких місць та можливостей оптимізації. Наприклад, в умовах різкого зниження попиту облік дозволяє виявити незавантажені виробничі потужності, непродуктивні витрати або збиткові напрямки діяльності, формуючи обґрунтовану базу для антикризових рішень.

Серед основних інструментів управлінського обліку, які набувають особливого значення в періоди нестабільності, варто виділити: облік витрат, бюджетування, аналіз точки беззбитковості, прогнозування грошових потоків, сценарне планування та інші. Утім, їх призначення та практичне використання суттєво різняться залежно від того, чи підприємство функціонує в звичайному режимі чи в кризових умовах. Це демонструє узагальнена таблиця 1.

Управлінський облік трансформується в умовах кризи з інструмента планово-облікової підтримки в адаптивну аналітичну платформу, що дозволяє підприємству швидко реагувати, прогнозувати

Таблиця 1

Інструменти управлінського обліку в антикризовому управлінні

Інструмент / Метод	Мета в антикризовому управлінні	Очікуваний ефект для управлінця
Облік витрат	Виявлення витрат, що підлягають скороченню або делегуванню	Оптимізація витрат, зниження фінансового навантаження
Бюджетування	Оперативне коригування бюджетів відповідно до нових сценаріїв	Підвищення адаптивності планів до ринкових змін
Прогнозування грошових потоків	Запобігання касовим розривам, оцінка виживання бізнесу	Уникнення дефіциту обігових коштів, підтримка платоспроможності
Аналіз точки беззбитковості	Визначення мінімального рівня реалізації для покриття витрат	Запобігання збиткам через своєчасну корекцію цільових показників
«Що-якщо» аналіз	Аналіз сценаріїв при зміні критичних параметрів (ціни, курс, клієнти)	Швидке коригування управлінських рішень залежно від ситуації
SWOT-аналіз	Визначення загроз і резервів у складних умовах	Формування обґрунтованих стратегій виживання
Сценарне планування	Моделювання розвитку подій для вибору оптимального сценарію дій	Підвищення стратегічної гнучкості підприємства
Планування потреб у ресурсах	Забезпечення безперебійної роботи в умовах дефіциту сировини, персоналу чи логістики	Запобігання зупинкам виробництва, збереження операційної стійкості
Формування бюджетів розвитку	Планування інвестицій або інновацій навіть в умовах невизначеності	Підтримка стратегічної ініціативи в межах доступних ресурсів

Джерело: узагальнено на підставі [1–15]

Приклади сценаріїв виходу з кризи та роль управлінського обліку

Сценарій	Короткий опис	Інструменти управлінського обліку
Сценарій А: Жорстка економія	Скорочення всіх змінних витрат, замороження капітальних інвестицій	Облік витрат, бюджетування, контроль витрат, аналіз ліквідності
Сценарій В: Часткова реструктуризація	Перегляд структури, продаж непрофільних активів, концентрація на ключових сегментах	Центри витрат, управлінська звітність, аналіз точки беззбитковості
Сценарій С: Адаптивне зростання	Зменшення витрат без втрати потенціалу розвитку	Сценарне планування, прогнозування, «що-якщо» аналіз
Сценарій D: Агресивна трансформація	Вихід на нові ринки або перезапуск продуктів	SWOT-аналіз, бюджети розвитку, інвестиційне обґрунтування
Сценарій Е: Консервативне виживання	Збереження діяльності на мінімальному рівні	Планування базових операцій, короткострокові бюджети

Джерело: узагальнено на підставі [1–17]

наслідки змін і зберігати керованість. Саме завдяки його інструментам стає можливим не лише мінімізувати збитки, а й виявити нові точки зростання у складних економічних умовах.

Це підтверджує, що управлінський облік у кризовий період трансформується із засобу контролю у повноцінний механізм адаптивного реагування, орієнтований не лише на збереження стабільності, а й на вибір оптимального напрямку розвитку.

У цьому контексті особливого значення набуває роль управлінського обліку у формуванні сценаріїв виходу з кризи. Завдяки таким інструментам, як сценарне планування, прогнозування грошових потоків, аналіз точки беззбитковості, «що-якщо» моделювання та оцінка альтернатив, керівництво може не лише оцінити поточний стан, а й передбачити наслідки різних варіантів дій. Облікова система надає необхідні дані для виявлення найбільш вразливих ділянок, формування допустимих меж відхилень і прийняття обґрунтованих рішень.

Нижче наведено типові сценарії, що можуть бути застосовані підприємствами залежно від характеру кризи, цілей управління та доступних ресурсів – табл. 2.

Таким чином, управлінський облік у межах антикризового управління відіграє не лише інформаційну чи контрольну роль, а є стратегічною основою для формування рішень. Завдяки аналітичній гнучкості та орієнтації на прогноз, він перетворюється на ключовий елемент сценарного підходу, дозволяючи підприємству діяти не намання, а на основі точних розрахунків і обґрунтованих прогнозів.

Висновки. У межах проведеного дослідження обґрунтовано, що управлінський облік в умовах кризового середовища виконує значно ширші функції, ніж у стандартних умовах господарювання. Він трансформується з інструмента оперативного контролю у ключовий елемент системи антикризового управління, що поєднує аналітичну, прогностичну та стратегічну функції.

На основі аналізу наукових підходів і практичних прикладів було: деталізовано ролі управлінського обліку у забезпеченні якісного інформаційного супроводу процесу прийняття управлінських рішень в умовах кризи; запропоновано узагальнену таблицю, яка демонструє цільове призначення інструментів обліку в антикризовому управлінні та очікувані ефекти від їх застосування; сформовано блок типових сценаріїв виходу з кризи (економія, реструктуризація, адаптивне зростання, трансформація, виживання) з відповідною прив'язкою до управлінсько-облікових інструментів.

У межах дослідження також запропоновано розглядати управлінський облік як платформу для сценарного управління, що забезпечує гнучкість і адаптивність дій підприємства. Це дозволяє не лише знижувати негативні наслідки кризових впливів, а й будувати ефективні траєкторії виходу з нестабільного стану, з урахуванням внутрішніх ресурсів і зовнішніх викликів.

Таким чином, розроблені підходи можуть бути використані як методичне підґрунтя для вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення на підприємствах, що функціонують в умовах підвищеної економічної турбулентності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Havrylenko V. O. Systematization of crises and their reflection in the accounting system. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2018. № 1(24). С. 80–87.
2. Toma C., Horomnea E. Quality financial accounting information in the context of world economic crisis. *Management of Technological Changes : proceedings of the 6th Int. Conf., Alexandroupolis, Greece, Sept. 03–05, 2009 / ed. C. Rusu. Vol. 1. P. 749–752.*
3. Pavlatos O., Kostakis X. The impact of top management team characteristics and historical financial performance on strategic management accounting. *Journal of Accounting and Organizational Change*. 2018. Vol. 14, Issue 4. P. 455–472. DOI: <https://doi.org/10.1108/JAOC-11-2017-0112>

4. Задорожний З., Муравський В., Семанюк В., Гуменна-Дерій М. Глобальні принципи управлінського обліку в системі забезпечення ресурсного потенціалу підприємства. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2022. № 3(44). С. 63–71. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.3.44.2022.3765>

5. Ершова Н., Кривицька О., Харчук Ю. Формування обліково-аналітичної інформації суб'єктами господарювання в умовах дії концепції сталого розвитку. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2021. № 2(37). С. 83–94. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v2i37.229931>

6. Melnyk O., Todoshchuk A., Adamiv M. The role of socio-economic diagnostics in an enterprise management system. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4, No. 3. P. 165–171. DOI: <https://doi.org/10.30525/12256-0742/2018-4-3-165-171>

7. Лега О. В., Яловега Л. В. Управлінський облік витрат виробництва в умовах автоматизованої обробки інформації. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2016. № 2. С. 75–80.

8. Bieliaieva N., Krushelnyskyi M., Voliak L., Usata N., Sova O. From survival to business prosperity: The financial aspect of managing an organization in a crisis. *Independent Journal of Management & Production*. 2020. Vol. 11, No. 9(SI). P. 2275–2290. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v11i9.1414>

9. Ершова Н. Ю., Лега О. В., Прокопишин О. С., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В. Податкова звітність як стратегічний інструмент ділових комунікацій і прийняття управлінських рішень. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 9. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14986292>

10. Перерва П. Г., Лега О. В. Податковий консалтинг: інструмент для фінансової безпеки. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції* : зб. матеріалів 4-ї Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Херсон : ФОР Вишемирський В. С., 2024. С. 141–143. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/84562> (дата звернення: 25.04.2025).

11. Дорогань-Писаренко Л., Канцедал Н., Красота О., Лега О., Прийдак Т., Яловега Л. Створення скрінкастів засобами Bandicam для підтримки навчання майбутніх економістів під час кризових явищ. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2024. Т. 100, № 2. С. 53–71. DOI: <https://doi.org/10.33407/itnt.v100i2.5542>

12. Калужна Ю. В. Ефективність бухгалтерського обліку в системі антикризового управління підприємством. *Економіка: реалії часу*. 2015. № 3. С. 147–152. URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n3.html> (дата звернення: 25.04.2025).

13. Лабунська С. В., Собакар М. В. Роль управлінського обліку в управлінні підприємством за слабкими сигналами. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 21, ч. 1. С. 116–123.

14. Скрипник С., Костенко Ю., Курей О. Управлінський облік на підприємствах України в умовах кризових явищ. *Економіка та суспільство*. 2023. № 49. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-32>

15. Управлінський облік : навч. посібник / В. Я. Плаксієнко, Л. В. Яловега, О. В. Лега,

Т. Б. Прийдак, Т. В. Мокієнко, Н. А. Канцедал ; за ред. В. Я. Плаксієнка. Полтава : ПП «Астрая», 2018. 250 с.

16. Глобальні принципи управлінського обліку. Ефективний управлінський облік: оптимізація рішень та створення успішних організацій. URL: <https://zakon.help/files/article/7192/Глобальні%20принципи%20управлінського%20обліку.pdf> (дата звернення: 25.04.2025)

17. Ночовна Ю. О. Сутність управлінського обліку: процесно-функціональний та системний підходи. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2010. Вип. 18, ч. II. С. 159–166.

REFERENCES:

1. Havrylenko, V. O. (2018). Systematization of crises and their reflection in the accounting system. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 1(24), 80–87.

2. Toma, C., & Horomnea, E. (2009). Quality financial accounting information in the context of world economic crisis. In C. Rusu (Ed.), *Management of Technological Changes* (Vol. 1, pp. 749–752). Proceedings of the 6th International Conference, Alexandroupolis, Greece.

3. Pavlatos, O., & Kostakis, X. (2018). The impact of top management team characteristics and historical financial performance on strategic management accounting. *Journal of Accounting and Organizational Change*, 14(4), 455–472. <https://doi.org/10.1108/JAOC-11-2017-0112>

4. Zadorozhnyi, Z., Muravskyi, V., Semaniuk, V., & Humenna-Derii, M. (2022). Hlobalni pryntsy py upravlinskoho obliku v systemi zabezpechennia resursnoho potentsialu pidpriemstva [Global principles of management accounting in the system of ensuring the enterprise's resource potential]. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 3(44), 63–71. <https://doi.org/10.55643/fcaptr.3.44.2022.3765>

5. Yershova, N., Kryvytska, O., & Kharchuk, Yu. (2021). Formuvannia oblikovo-analitychnoi informatsii subiektamy hospodariuvannia v umovakh dii kontseptsii staloho rozvytku [Formation of accounting and analytical information by business entities under the concept of sustainable development]. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2(37), 83–94. <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v2i37.229931>

6. Melnyk, O., Todoshchuk, A., & Adamiv, M. (2018). The role of socio-economic diagnostics in an enterprise management system. *Baltic Journal of Economic Studies*, 4(3), 165–171. <https://doi.org/10.30525/12256-0742/2018-4-3-165-171>

7. Leha, O. V., & Yaloveha, L. V. (2016). Upravlinskyi oblik vytrat vyrobnytstva v umovakh avtomatyzovanoi obrobky informatsii [Managerial accounting of production costs under automated data processing conditions]. *Aktualni problemy innovatsiinoi ekonomiky*, 2, 75–80.

8. Bieliaieva, N., Krushelnyskyi, M., Voliak, L., Usata, N., & Sova, O. (2020). From survival to business prosperity: The financial aspect of managing an organization in a crisis. *Independent Journal of Management & Production*, 11(9, SI), 2275–2290. <https://doi.org/10.14807/ijmp.v11i9.1414>

9. Yershova, N. Yu., Leha, O. V., Prokopyshyn, O. S., Pryidak, T. B., & Yaloveha, L. V. (2025). Podatkova zvitnist yak stratehichniy instrument dilovykh komunikatsii i pryiniattia upravlinskykh rishen [Tax reporting as a strategic tool for business communications and decision-making]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*, (9). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14986292>
10. 1Pererva, P. H., & Leha, O. V. (2024). Podatkovi konsaltni: instrument dlia finansovoi bezpeky [Tax consulting: A tool for financial security]. In *Suchasnyi stan ta perspektivy rozvytku obliku, audytu, opodatkovannia ta analizu v umovakh mizhnarodnoi intehtratsii* (pp. 141–143). Kherson: FOP Vyshemyrskyi V. S. Available at: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/84562> (accessed April 25, 2025).
11. Dorohan-Pysarenko, L., Kantsedal, N., Krasota, O., Leha, O., Pryidak, T., & Yaloveha, L. (2024). Stvorennia skrinkastiv zasobamy Bandicam dlia pidtrymky navchannia maibutnikh ekonomistiv pid chas kryzovykh yavlyshch [Creating screencasts using Bandicam to support the education of future economists during crises]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia*, 100(2), 53–71. <https://doi.org/10.33407/itlt.v100i2.5542>
12. Kaliuzhna, Yu. V. (2015). Efektyvnist bukhhalterskoho obliku v systemi antykryzovoho upravlinnia pidpriemstvom [Efficiency of accounting in enterprise crisis management system]. *Ekonomika: realii chasu*, (3), 147–152. Available at: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n3.html> (accessed April 25, 2025).
13. Labunska, S. V., & Sobakar, M. V. (2018). Rol upravlinskoho obliku v upravlinni pidpriemstvom za slabkymy syhnalamy [The role of management accounting in enterprise management based on weak signals]. *Naukovi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, (21, pt. 1), 116–123.
14. Skrypnyk, S., Kostenko, Yu., & Kurei, O. (2023). Upravlinskyi oblik na pidpriemstvakh Ukrainy v umovakh kryzovykh yavlyshch [Managerial accounting at Ukrainian enterprises under crisis conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (49). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-32>
15. Plaksienko, V. Ya., Yaloveha, L. V., Leha, O. V., Pryidak, T. B., Mokiienko, T. V., & Kantsedal, N. A. (2018). *Upravlinskyi oblik: navchalnyi posibnyk [Managerial accounting: Textbook]* (V. Ya. Plaksienko, Ed.). Poltava: PP "Astraia".
16. Globalni pryntsypy upravlinskoho obliku: Efektyvnyi upravlinskyi oblik – optymizatsiia rishen ta stvorennia uspishnykh orhanizatsii [Global principles of management accounting: Effective management accounting – optimizing decisions and building successful organizations]. (n.d.). Available at: <https://zakon.help/files/article/7192/Глобальні%20принципи%20управлінського%20обліку.pdf> (accessed April 25, 2025).
17. Nochovna, Yu. O. (2010). Sutnist upravlinskoho obliku: protsesno-funktsionalnyi ta systemnyi pidkhody [The essence of managerial accounting: Process-functional and systemic approaches]. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, (18, pt. 2), 159–166.